Proiectarea didactică – un exercițiu de creativitate

prof. înv. primar Carmen Fausta Zecheru

„Creativitatea este un proces de învăţare aparte, la care elevul şi profesorul sunt una şi aceeaşi persoană."

Arthur Koestler

Tema activității: Povești pentru copii despre timp

Text-suport: ***Domnișoara Poimâine și joaca de-a Timpul,*** **de Adina Rosetti**

Tipul activităţii: Atelier de lectură și ilustrare de text

Scopul: dezvoltarea unei atitudini pozitive a școlarilor mici faţă de lectură

Obiective operaţionale

• cognitive

La sfârşitul activităţii elevii vor fi capabili:

- să ofere informaţii corecte despre textul citit;
- să-şi exprime impresiile, sentimentele, trăirile provocate de lectura textului;
- să formuleze opinii personale în legătură cu fapte și atitudini prezentate;
- să evidenţieze trăsăturile unor personaje, relațiile care se stabilesc între acestea.

• afective

- să manifeste interes pentru lectură, conştientizând importanţa acesteia;
- să-şi dezvolte gândirea creatoare şi sensibilitatea prin receptarea operei literare;

Metode şi procedee didactice: lectura explicativă, ghidul de studiu, problematizarea, brainstormingul, expunerea, jocul de rol;

Forme de organizare a învăţării: activitatea frontală combinată cu activitatea pe grupe şi individuală;

Resurse materiale: imagini, fişe de lucru (textul suport *Domnișoara Poimâine și joaca de-a Timpul, de Adina Rosetti, vocabularul, Profilul personajului), „*rondele" de hârtie cu verbe, borcanul amintirilor, recipiente cu diferite esențe, plicuri cu materiale pentru colaj;

Resurse umane: 36 de elevi din clasa a II-a B, membri ai Cercului de lectură *RAZELE CITITOARE*

Timp alocat: 90 minute

Bibliografie

Ioan Şerdean, *Didactica limbii şi literaturii române în învăţământul primar,* Bucureşti, Editura Corint, 2007;

Kate Burke Walsh, *Predarea orientată după necesităţile copilului*, C.E.D.P. STEP BY STEP;

N.Manolescu, *Lectura pe înţelesul tuturor*, Braşov, Editura Aula, 2005.

SCENARIUL ACTIVITĂŢII

MOMENT ORGANIZATORIC

Asigurarea unui climat educațional favorabil.

SPARGEREA GHEŢII

Brainstorming - Ce cuvinte asociați cu TIMPUL?

Prin brainstorming vor fi identificate principalele noțiuni temporale, surprinse în text: ieri, azi, mâine, poimâine, răspoimâine, alaltăieri, răsalaltăieri.

Exerciţiu-joc de imaginaţie

Gânduri despre timp

Elevii vor fi provocaţi să îşi imagineze că timpul, ieri, azi, mâine sunt fiinţe. Ei îşi vor prezenta ideile, iar învăţătorul le va nota pe flip-chart, pentru ca, în final, să se revină la acestea.

ANUNŢAREA SUBIECTULUI ŞI A OBIECTIVELOR

E timpul pentru o poveste despre Timp! Titlul îl voi păstra în taină până la sfârşitul orei. Împreună vom citi, vom scormoni prin poveste, vom întoarce pe toate feţele personajele, vom ilustra fragmente din text. Promisiunea mea? Magie şi efecte de durată!

Am pregătit această activitate după o „rețetă" proprie, cu ingrediente speciale și cu multă dragoste!

(Recunosc că mi-a luat ceva TIMP!)

Îmi doresc să fiți atenți! Vă rog să dați frâu liber imaginației, să vă exprimați impresiile, sentimentele, trăirile provocate de lectura textului! Sper să îi convingeți pe musafirii noștri că sunteți niște copii minunați, iubitori de lectură și de frumos.

La sfârșitul activității, vom vedea dacă poțiunea de înțelegere de text și-a făcut efectul.

DIRIJAREA LECTURII

Lectura integrală a textului va fi realizată de învățător.

Întrebări literale: Elevii vor fi interogaţi cu privire la localizarea în spaţiu a acţiunii, personaje, o primă impresie.

Lectura – ştafetă – Învăţătorul va citi prima secvenţă din text, după care va solicita elevii să citească mai departe câte o propoziţie.

Întrebări de interpretare şi de analiză:

Cine povestește? Cine săvârșește întâmplările povestite de autor? Autorul participă la aceste întâmplări? Care sunt personajele? Când se petrece acțiunea?

Descrierea personajelor

Ghidul de studiu presupune citirea textului pe fragmente, identificarea faptelor săvârşite de personaje, aşa cum apar ele în fiecare fragment şi precizarea trăsăturilor de caracter ce reies din vorbe sau fapte, eventual precizarea trăsăturilor de caracter prezentate direct de către autor.

Vom învăța să caracterizăm personajele din text. Pentru ca treaba să meargă mai repede, eu am așezat pe fiecare panou de plută câte un personaj. Veți citi cartonașele și le veți fixa unde credeți că se potrivesc.

VRĂJITORUL TIMPULUI

Profilul personajului

Ce face? (Întoarce zilnic limbile ceasului. I-a chemat în turnul lui pe cei trei copii ai săi și le-a împărțit regatul.)

Cum arată la exterior? (Foarte-foarte bătrân, Barba îi curge în valuri din vârful turnului unde locuiește, până jos, pe pământ.)

Trăsăturile personajului

(**atent, grijuliu, ordonat** – „Vrăjitorul are grijă să întoarcă în fiecare Zi limbile ceasului uriaş din vârful turnului.”; **fără greşeală, corect** – „Nu a greşit nici măcar o singură dată.....”)

Activitate practică - JOC CU VERBE

Pentru a petrece mai mult în compania minunaților săi copii, TIMPUL va merge în vizită, când la Doamna Ieri în Regatul Trecutului, când la Domnul Azi în Regatul Prezentului, când la Domnişoara Mâine în Regatul Viitorului. Pe „rondele” de hartie este scris în mijloc un cuvânt care exprimă o acțiune. Va trebui să completați forma lui la prezent, trecut, viitor.Vă doresc o călătorie lipsită de peripeții!

Verbele alese pentru aceste „plimbări” au fost următoarele: „a întreba”, „a se juca”, „a sta”, „a greși”, „a pleca”, „a lucra”, „a purta”, „a avea”, „a fi”.

DOMNUL AZI

Profilul personajului

Ce face? (..te însoțește la spălatul dinților...., stă cu tine la masă, trage apoi un pui de somn, se dă și el pe tobogan, în leagăn, se plimbă cu bicicleta, moțăie, o trezește pe Doamna Ieri, îi amintește de borcanele cu amintiri, prinde din zbor balonașele de săpun făcute de Domnișoara Mâine)

Cum arată la exterior? (..cu mustăcioară, dar fără barbă; îmbrăcat într-un costum fistichiu, care flutură mereu în urma lui.)

Trăsăturile personajului

(**serios, dar nu scorțos; grăbit**.”; **activ** – „Pentru el, treaba nu se termină niciodată”)

Activitate practică- LINIA TIMPULUI

Aşezaţi pe linia timpului personajele întâlnite în text! (Europenii au o tendinţă de a-şi reprezenta linia timpului ca trecând prin ei, având în faţă viitorul, trăind în prezent şi având în spate trecutul.)

DOAMNA IERI

Profilul personajului

Ce face? (Așază frumos în borcane fiecare Zi care s-a dus. Pe fiecare borcan lipește câte o etichetă. Le cheamă la ceai pe prietenele ei de o viață, Doamnele Altădată, Alaltăieri și A Fost Odată. Pregătește ceaiul și aranjează ceșcuțele de porțelan și fursecurile cu nuci și caise.)

Cum arată la exterior? (..bătrânică, Are părul alb prins în coc și poartă un șal pe umeri.)

Trăsăturile personajului

(**simpatică, ordonată** – „Îi place să-și țină lucrurile în ordine în dulapul ei <u>*mare*</u>", numit TRECUT, în care miroase a levănțică.", **prietenoasă, amabilă**, - „le cheamă la ceai pe prietenele ei de o viață, Doamnele Altădată, Alaltăieri și A Fost Odată", „pregătește ceaiul și aranjează ceșcuțele de porțelan și fursecurile cu nuci și caise")

Joc de rol

Elevii vor interpreta o secvență, transpunându-se în pielea personajelor și în situațiile date.

Ești Doamna Ieri. Îți inviți prietenele, doamnele Altădată, Alaltăieri și A Fost Odată, la ceai. Ce faci?

DOAMNIŞOARA MÂINE

Profilul personajului

Ce face? (..„face balonașe rotunde și strălucitoare de săpun", „face planuri", „se dă în vânt după surprize", „ cel mai mult îi place să iasă la joacă cu verișoara ei mai mică")

Cum arată la exterior? (..tânără, „are codițe blonde, rochițe cu volane și o acadea portocalie pe care o ține mereu în colțul gurii și care nu i se termină niciodată.", „nu îmbătrânește deloc, pentru că trăiește în Regatul Viitorului",)

Trăsăturile personajului

(**copilăroasă - care se poartă ca un copil, zburdalnică, zvăpăiată, neastâmpărată,** – „se dă în vânt după surprize")

Activitate practică- BALOANE CU DORINȚE

Domnişoara Mâine, copilăroasă şi tânără, îşi petrece timpul cu "baloane de săpun rotunde şi strălucitoare în care sunt puse întâmplări care nu s-au întâmplat". Scrieţi în interiorul baloanelor de săpun trei dorinţe (întâmplări care nu s-au întâmplat, dar vă doriţi foarte mult să se întâmple până la sfârşitul anului).

ILUSTRARE DE TEXT - PERSONAJE

Realizați un tablou cu personajul…, folosind colajul ca tehnică de lucru.

Elevii, împărţiţi în patru echipe, vor primi indicații de lucru. Fiecărei echipe îi va reveni câte un personaj: Vrăjitorul Timpului, Domnul Ieri, Doamna Azi, Domnișoara Mâine.

Puteți să decupați, să lipiți, să tăiați, să pictați, să desenați, să perforați. Folosiți tot ce aveți la îndemână!...De fapt, gândiți-vă la orice obiect care vă aminteşte de personajul pe care trebuie să îl realizați. Îmbinați toate elementele în stilul propiu pentru a realiza acest colaj!

Un reprezentant al grupei va citi sarcinile pe care le-au avut de realizat. Colajele vor fi afișate pe table magnetică. Copiii și invitații vor face aprecieri cu privire la „produsele” echipei.

Se analizează predicțiile, se va vedea care din ele s-au adeverit.

ÎNCHEIEREA ACTIVITĂŢII

Elevii sunt apreciaţi pentru activitatea lor.

